

É L Ő E R D É L Y

AZ „ERDÉLYI SZEMLE” KÖNYVTÁRSOROZATA // 4

S. NAGY LÁSZLÓ

A MEGTALÁLT
ISTEN

VERSEK

ERDÉLYI SZEMLE KIADÁSA
1934

Cenzurat

É L Ő E R D É L Y

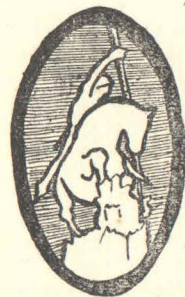
AZ „ERDÉLYI SZEMLE” KÖNYVTÁRSOROZATA // 4.

S NAGY LÁSZLÓ

A MEGTALÁLT ISTEN

VERSEK

*Sz. Tompa Mészáros,
az erdélyi versek ih-
leltet papnőjein, verseim
kelkes tolmácsolásánál
hálás szeretettel:
Sütő Nagy László*

ERDÉLYI SZEMLE KIADÁSA

1934

A MEGTALÁLT ISTEN

A MEGTALÁLT ISTEN

Isten, ki tegnap még titkokat rejtetiél előttem
s a legnagyobb titokként rejtetted Magad,
márciusi napban,
lobbanó erőben,
fűszál-igéretben:
a kis fiamban
megismertelek.

S márciusi este
könyörgöm Hozzád:
ne rejtsd el többet arcodat előlem,
ne vonj kárpitot a Nap aranyja elé,
ne vedd el a fényt,
ne titkold el magad,
mert olyan jó a tiszta szembe-nézés,
olyan jó a közel-ismeret,
olyan jó, hogy megismertelek.

Márciusi napban megismertelek.
Maradj meg örökre
Barátnak, Napfénynek,
Vezérlő Szemfénynek:
a kis fiamban,
a fiaimban.

KINCS, KINCS, KINCS

Uram, köszönöm Neked ezt az ajándékot,
ezt a drága kincset,
ezt a soha nem remélt nagy-nagy jószágot:
a kis fiam.

Letérdelek és úgy adok hálát neked, Uram,
hogy küldted ezt a kincses ajándékot;
hogy megcsókolhatom a fiam,
hogy megcsókolhaom benne magamat,
az Apámat
és Téged.

Mert mikor megcsókolom kis barna fejét
az Apámat is magamhoz ölelem
s Tégedet is mindig áld a szám.

Emlékszem,
tizenkét éves voltam,
mikor egy nap, mint a gyermek Jézus,
perbe szálltam tanárainnal s azon vitáztam,
hogy miért halhatatlan a lélek
és miért örök az élet,
mikor elmulunk mind, mint a fogyó gyertyaszál.
Jótanárain akkor váltig bizonygatták:
a próféta mondja,
a bölcsek tanítják,
az Ige is vallja:
a lélek halhatatlan, az élet örök
és te hidd.

És én nem hittem.
S már deresedett a fejem és még mindig nem hittem.

De most már hiszem.
Ha megcsókolom a kis fiam,

e csókban benne van minden:
Én, az Apám, Te,
a tegnapi múlt és az eljövendő remény,
bűneink bocsánata és az örök élet.
Minden.

És most már hiszem.
Köszönöm ezt a drága ajándékot,
nagy-nagy kincset,
Uram!

ÉN HITTEM MINDIG

Én hittem mindig,
még hitetlenül is:
én elhittem mindig,
amit az emberek mondtak,
tudósok hirdettek
s papok prédikáltak.

Hittem a jószágban, szépségben, szeretetben,
hittem a mások nagy rajongásában
és azt is hittem,
hogy tétova utainkat
egy Ismeretlen Kéz hatalma irányítja.

De most nemcsak hiszek.

Ha kis fiam arca rám ragyog,
ha beszédtelen ajka rám gügyög,
ha szemében a fény rám csillog:
most nemcsak hiszek,
most tudom, hogy Vagy,
és nem kell pap
és nem kell tudós,
most én hirdetem:

Van! Él az Isten:
ime itt járt nálunk,
igen, itt volt köztünk,
itt volt, kezét fogott
és itt maradt velünk.

ÖRÖK ÉLET

Az élet és halál testvérsorsok.
Aki él, az egyszer majd meg fog halni.
Elmegy, elutazik,
mint egy szép kirándulásra
vagy egy tengeri kényutazásra szokás.

Meghalunk. Te is, én is.
De a fiainkban mégis élni fogunk.
Talán még elevenebb, több étellel,
mint amennyit mi tudtunk elérni.

Ők pedig majd tovább adnak fiaiknak, lányaiknak.
Való-étellel és bugyborékos, színes mesékben,
amilyeneket mi sohasem éltünk,
mert nekünk rajtuk kívül
csak könny és szenvedés volt az örömünk.

De ők megszépítenek majd, felmagasztalnak,
bibortrónra ültetnek és lovagvárba visznek,
hősök és zsenik és félistenek leszünk,
igy fogunk előttük élni
ha meghaltunk,
igy fogunk belemenni az örökéletbe.

Mintahogy a mi apáink, nagyapáink és nagyanyáink is
hősök, zsenik és világmegváltó félistenek
— bennünk, az emlékezetünkben, a szeretetünkben.

KISLÁNYOMNAK

Fehér párnádnak lágy pehelylén
pihensz most szentem, mint antik képen
a kis Jézus Mária ölében.

Fáradt szemeim könnygyémántjait,
mintha kincsek dús kincse lett volna,
reácsókolom alvó arcodra.

Reácsókolom minden bánatom,
mit eddig titkon elrejtett szívem,
mint ékszerdoboz kincseit, hiven.

Talán megérzed s talán megőrzöd
e bánatoknak örök-titkait
és szent lesz neked, minthogy szent a hit.

S megérzed, hogy még temérdek a könny
s hogy temérdek még szívemben a kincs,
melynél gazdagabb Alaszkában sincs.

És megérzed, hogy mind neked szántam
az éjszakáim pergő gyöngyeit,
miket fájdalmam a szívemre hint...

ISTEN TERITETT ASZTALÁNÁL

Már azt hittem, hogy sohasem jutok el hozzád:
Istenem!

Olyan magos az a hegy, ahol Te trónolsz
s olyan messze van a földtől,
ahol mi csuszunk-mászunk és rágjuk egymást,
mint a bogarak.

És mégis eljutottam Hozzád:
Te nagy Isten!
S most vidám szóval köszöntelek
te drága jó Barát, segítő Kéz, apánál Apább,
örök Isten.

Mennyi hegyet másztam,
mennyi sziklán háltam,
mennyit fürödtem viharban
s mennyi ágban törülköztem.
És most itt vagyok nálad:
Te jó Isten!

És boldog vagyok,
hogy olyan megértő szeretettel fogadtál,
hogy az arcod rám mosolyog, mint itt lenn a földön
az arany a bányákban
és boldog vagyok,
hogy gazdag asztalt terítettél számomra.

Ó milyen dús lakoma ez:
öröm, boldogság, vígság, remény, bizalom, szeretet
mind előttem a tálcán
és egy szív, amit Te ajándékoztál nekem.

Köszönöm Istenem, hogy ilyen terített asztalhoz
ültetted
s hogy ilyen szeretettel ölelsz magadhoz.

Köszönöm ezt a szeretetet
te drága, kedves Isten,
Ezt a végtelen nagy szeretetet,
ami anyám után most
magához ölelt.

Sohasem felejttem el,
hogy ilyen gazdag asztalt terítettél számomra.

EGY SZÓ ÉL BENNEM

Sokszor egy szó születik véletlen,
A pillanat fürge fogadásában,
Egy szó csak. e. y egyszerű szó,
De végig hasít szívünkön, lelkünkön
S nem szabadulunk addig,
Mig
Nem ötvöződik poémáig.

Sokszor egy szó születik véletlen
S keresi, kutatja szóttestvérét,
Keresi, kutatja szerelmes társát,
Szeretne rimmé, verssé gyöngyösödni,
De hiába minden,
Árva marad és társtalan,
Szegény, árva szó, torzó lélek-roncs.

Egy szó él bennem is, Istenem, be régen,
Egyszerű naiv szó,
Nem akad társára, nem akad párjára,
Nincsen rim, mely melléje csendüljön,
Sohasem tud verssé felmagasztosulni,
Mert ez az egy szó,
Ez az egy szó:
Béke.

ADJON ISTEN ÁLDÁST

Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.
Szomorú ^{Ked} ~~sz~~ívünkre adjon vigasságot,
sajgó sebeinkre adjon orvosságot.
Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.

Ami fáj a szemnek ^{ivben} ~~szemnek~~, tüntesse el tüstént,
ami teher, átok, mulassza el füstként:
Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.

Szomjuhozó szánknak adjon kristály-vizet,
keserű ajkunkra édes nektár-izet:
Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.

Fekete földünket áldja meg bő kézzel,
Szorgalmas méheink tele kaptár mézzel:
Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.

Adjon Isten... adjon... eddig is, ha értünk
viharos szomorú időket, az ima volt vértünk:
Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.

Verte már határunk hét napon s éjen át
jégeső, zivatar, — mégis adott búzáat:
Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.

Tűz égette kunyhónk, árva volt a puszta,
de a templom-torony harangja csak huzta:
Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.

Földönfutók voltunk, voltunk meggyötörtek,
de a kinok, jajok, soha meg nem törtek:
Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.

Adjon most is útat ki a rengetegből,
vezessen ki minden nagy veszedelmekből:
Adjon Isten áldást, adjon Isten áldást.

HIVUNK, URAM!

Milyen messze vagy tőlünk Uram,
milyen messze vagy a szívtől, szótól,
milyen messze vagy ma égő kínjainktól.
Milyen messze vagy, hogy nem hallszik oda
szívünk dübörgő zakatolása

s nem hallod, hogy pillanatonként
száguldó express-vonatok ütköznek össze
s negyvenkettesek s tankok
robbannak mindenfelé.
Testünkön a srapel-szilánkok
duzzadt seb-szájai
ordító jajjal lövelik a vért
s téged kiáltnak:
Uram!

Hát hol vagy, hol vagy,
hogy semmit sem hallasz
a hívásunkból?

Hol vagy, hol vagy,
hogy nem hallod hívó szónkat,
könyörgő imánkat,
hol vagy, hol vagy?

Talán az ég kék kárpitján is tul,
talán a lomha Himaláján is tul,
talán a cikázó villámokon is tul?

Hát hol vagy? Hol vagy?

Hiszen az ég kék derűjében is meghallhatnád
emberi könyörgésünk,
hiszen még a Himaláján
is meg kell moccaniok a hullámoknak
hívó szavunk üvöltésére,
hiszen a mennydörgésnél is
hangosabb a hangunk
s még sem hallod?

Hát hol vagy, hol vagy?
Ó jöjj és csöndesítsd le ezt a kavargó világot,

ó jöjj és csöndesítsd le zakatoló szavainkat,
ó jöjj és csöndesítsd le ezt a fekete vihart,
ami itt e földön körülöttünk tombol.

Ó jöjj,
mert régen-régen hívunk már,
ó jöjj,
mert elvesztett minden Téged,
jöjj közelebb,
mert halkul a hangunk
s azt sem tudjuk, hol vagy,
csak hívunk, csak hívunk:

ó jöjj, ki messze vagy
s kit kérünk,
hogyan hol vagy?

ISTEN FELE...

Ó, milyen magosan van az a hegy,
ahol Te lakol: Isten.
Reménytelen vágyaink mindennap Hozzád kíváncsoznak,
de erőtlenségek hiába kapaszkodnak
a meredek úton:
sohsem tudunk odáig feljutni.

Pedig milyen szép lehet
a te Isten-országod.
Csodálatos hely,
milyen az Olimposz s Parnasszus sem volt
s milyen alázatosan hódol ott minden Neked!
Hogy vágyunk mi is oda:
a csend, a hit, a béke bitor-honába!

De mi nagyon parányok vagyunk
s nagyon erőtlének.

Csak kapaszkodunk,
de nem jutunk fel Hozzád.

Ó, Uram Isten,
nyujtsd ki a karod,
segíts fel magadhoz a meredek úton
s mutasd meg az orcádat mindeneknek.

Mert olyan nagyon, nagyon vágyunk Tehozzád!

S Z Ü L Ő H Á Z A M F A L Á R A

SZÜLŐHÁZAM FALÁRA

Valahol az Óvár-tájon
leng most bús életem multja,
bús életem vidám multja,
tarka-barka ifjuságom.

Hollós Mátyás udvarában
épitettem homok várat
s mögöttem maradt öt század
hollós Mátyás udvarában.

Istenem, de boldog voltam
vigasságos diákkorban,
csókra csókot kaptam ottan,
Istenem, de boldog voltam.

Óh, ha újra visszatérnék,
kis kezemben írka, térkép,
többet soha ki sem jönnék,
— óh, ha egyszer visszatérnék.

ANYÁM

Anyám, Te vagy az élet örök himnusza,
Te vagy a napfény, a szín, a múzsa,
Te vagy az élet s Te vagy az áldás,
Te az ígélet s Te a megváltás,
Te vagy a lélek s Te vagy a hit,
Te vagy a szó, mely bizni tanít,

Te vagy a kenyér, Te vagy az ital,
Anyám, ha elhagysz, az Élet kihal.

Anyám, a lelkem a Te bús lelked,
Anyám, a lelked belémlehelted,
A vérem szived életdús vére,
mit áld szívemnek minden testvére.
Anyám, Te nem hagyhatsz el engemet,
mert elveszteném a lelkemet,
Anyám, a vérem, a lelked vére,
nem folyhat árként az út kövére.

Anyám, az élet örök pecsét,
Én, hidd el, őrzöm az élet becsét,
Anyám, a fiad élte a tied
s fiad itthagyni volna szíved?
Nem megyek Anyám és Te sem hagysz el,
nem vagy kufár és nem adhatsz el,
örök pecsét fajunk ősvére,
Anyám, a sorsod a sorsom bére.

Anyám, a bánatod halálom lesz,
Anyám, utánad minden rom lesz:
Lerombolom a házat, hol születtem,
lerombolom a templomot hitetlen
és megátkozom, aki élni fog
s az életnapja percről-percre fogy,
megátkozom a csodatevő szentet,
de téged Anyám, nem, én nem engedlek.

APÁM, ÉN NEM IGY GONDOLTAM

Apám, én nem így, nem így gondoltam.
Apám, a szememben, jaj, sóskönny patakzik:
mikor a térdeden játsztam, lovagoltam
s Te mesét mondottál, ó be szép volt minden.

Apám te nem így, nem így mesélted.
Akkor azt ígérted, milyen szép lesz minden
és én szentül hittem, mert akkor még hittem,
hittem a napfényben, színben, száz csodában,
hittem a jó szóban, hittem a vágyakban,
hittem az emberben, hittem a világban.

Azóta ó apám, minden másképp történt.
Széles e világon mindent elvesztettünk:
tarka ifjuságunk, szép piros jövőnket,
ezért fáj, ezért fáj oly nagyon az Élet.
Ó apám hidd el, hogy úgy fáj nagynak lenni,
jobb volna reszkető térdeden hintázni,
ó ölelj magadhoz s adj friss hitet, erőt,
mesélj, mesélj sokat, mesélj új meséket,
lepkékről, zöld rétről, illatról, örömről,
virágot szökkentő emberszeretetről,
amit annyit kértünk, nyugalmas békéről
s amit sohasem értünk, békés emberségről.
Mesélj apám, mesélj.

ÖCSÉM

Öcsém, akit már húsz éve kereslek,
húsz éve nélküled mulnak el az estek,
nem bántja még a föld terhe a tested?

Húsz éve már, hogy messzi útra mentél,
ott váltunk el a hideg kőkeresztnél,
hányszor mondtam, bárcsak inkább te keresnél.

A fűben, a fában, a betűben, a szóban,
kis gyerek-szobákban, hűs sétaparkokban
kerestelek mindig érzőbben, fájóbban.

A hugaimban, száz fiatalokban,
a hitvesi dús, első reménycsókban,
téged kerestelek a kis lányomban.

És téged vártalak folyton, napról-napra,
téged imádlak a kis fiaimba',
ahogy csak imádhat bizón egy apa.

Öcsém, akit már húsz éve kereslek,
mind fájóbban-fájnak nélküled az estek
és mindig fájóbb lesz a sírkereszted!...

AJÁNDÉK HUGOMNAK

Más ajándékot nem adok neked,
mint szép szavakat, zengő rimeket.
Pedig adhatnék én is gyöngyöket,
selyemkendőt, amit lányok kötöttek,
adhatnék ékszeret, kősöntyüt, násfát,
adhatnám ötvös-remekek mását,
de mást, hiába, nem adok neked,
csak szép szavakat, zengő rimeket.

A gyöngy pompázó keleti holmi,
Az ékszerrel is oly jó ragyogni,
Szép selymed, ha a falra terited,
Mások arcát is kedvre derited,
A szó? Nem külső ékesség, érem,
A szót a szivbe kell zárni mélyen,
Nekem a szó szent, legdrágább ékszer,
Ez ajándékom; — ugy-e megelégszel?

MI MINDIG VISSZATÉRÜNK

A vágyunk, a célunk messze hív,
a két karunk száz harcot vív,
de lelkünk folyton csak visszatér:

kis falunkba, hol vár a tér,
labdát játszani s ha jön a tél,
kandalló mellett melegedni;

melegedni a fagy után,
mi szívünkre hull a száz tusán
s mi sokszor majd megdermeszt;

a vágyunk, a célunk messze hív,
a két karunk száz harcot vív,
de lelkünk folyton csak visszatér:

a régi házba, hol szerettek,
vágyaink szárnyat eresztettek
s ahonnan tengerekre mentünk,

óceánra, óperenciákra,
papírhajóval nagy vizekre,
hol a hajó hányt kénye-kedvre,

ó kis falunk, ó régi ház,
a lelkünk száraz, aszott váz,
de hozzátok mindig visszavágyunk.

T E S T V É R E I M

TESTVÉREIM

Agyam néha Goethe nagyságán méláz
vagy bámulok Byron pompás allűrjén,
Dante is ott él lelkemnek falán
s száz gondok rohannak rajtam át fürgén.

Atomja vagyok a nagy világnak
s testvére millió testvéri párnak,
testvére, akik az aethert imádják
s testvére, kik új atmoszférát várnak.

Testvére vagyok a hittel hívőknek
és mindenkinek, ha arca biztató,
akinek könnye szívét mutatja,
mint tükörfényét mutatja tiszta tó.

És testvére vagyok, akik szeretnek
s testvéreimért harcot harcra vivok,
s testvére, akiknek mult harcaikért
csonttagjait már borítják a sirok.

Testvére, akik a hitükért szenvedtek,
Dávid Ferenc, Dózsa utódainak,
Boyle-Mariotte törvényét akik vallják
s akik a jövőért új bibliát irnak.

És testvére vagyok a szenvedőknek,
ha az uccákon egymáshoz hajolnak,
lelkük szavával táplálják hitüket
és imádói nagy áldozatoknak.

Agyam néha Goethe nagyságán méláz
vagy bámulok Byron pompás allűrjén,
Dante is ott él lelkennek falán
s száz gondok rohannak rajtam át fűrén.

LEVÉL — AZ ÓCEÁNON TUL

Testvérem a szóban, vágyakban, álmokban,
közös fájdalomokban,
kérdetted, miért nem irunk oly rég Neked?
Im küldöm levelem.
Biztosan rendelés,
hogy néha az írás oly nehéz.
Valami ismeretlen varázs pántot köt a kézre
s mintha lánc csörrenne, mikor az ujj mozdul.
Isteni rendelés.
Azért ver bilincset szóra, szívre, szájra,
hogy azután annál izzóbban dobbanjon,
szálljon szabadjára.
Igy volt mivelünk is.
Belénk dermedt a tett.
Nem szállt a gondolat.
Suták lettünk, mint Tompa gólyája,
melynek lemetszették szárnyát.
De egyszer a tört szárny is új repülésre nő.
Egyszer minden árva lélekhez hozzásimul Isten.
Egyszer a szótlán lelket is elkapja a szó.
Egyszer a testvér is testvérré talál.
És akkor nekilendül a kéz.
Kibuggyan a szájból újra a hímes szó.
A csermelyből patak lesz, a kis patakból folyam
és ömlik a szívből, mit elrejtettünk benne.
Testvér! Csak testvéri szó kell a zárt szájnak,
csak kéz érintése kell a lendületnek,
csak levegő frisse kell a tépett szárnyak

s ivel a lendület, remeket építhet a tett.
S testvéreim, ti mind, közel és messzire,
testvérek a hitben, emberi szépségben,
szóljatok hát jó szót, szóljatok szívesen,
szép szók után mosoly ömlik el mindenem.
Sziveken, miveken, sáppadó szegényen,
utcákon kolduló kiaszott tenyéren,
mindenem. — Szóljatok, szóljatok,
kézt kézbe adjatok.
Mert ha száll a szó, repülni fog a gondolat
és a gondolatból kiszikrázik a tett
s felépíthetjük az örök emberszeretet
felhőket karcoló pirámis-várait.
Szóljatok hát! Szóltál!
És ime a betű:
átrepül tengeren, határon, hegyeken
s országokon át keresi, míg megtalálja a maga rokonát,
Im küldöm levelem. Szóltunk egymásnak.
Szóljunk másnak is.
Hadd hallják a hívó szót. A testvéri beszédet.
Itt is, ott is Mindenütt.
Aho! a szó még szíthat, hevíthet, gyújthat, éghet.

SZÉKELY FALU 1930-BAN

Apró bogár-házak. Hunyt ablakszemek.
Még a muskátlik is befelé fordították szíromfejüket.
A Nap aranyesője teleszítja a fákat, utcákat, házakat
s a nyári hévben mintha minden aludna.
Csak néha dugja ki bémész arcát
egy-egy mezitlábás gyerek.
Olyan kedves, bátoratlanul-bátorkodó, mosolyogva
Isten öröme. [néző.
S a nyári hévben mintha aludna az élet.
Pedig nem. Csak künnt vannak a mezőn az emberek.

Ki szénát gyűjt, ki aranybuzát arat,
egy-egy öreg asszony palántát ápol.
Dolgos, munkás életet-termő nép.
Este aztán, mint a méhraj, megindul a mező.
És egyszerre rengő kedvvel, csengő dallal
[telik meg a falu.

Ugy zsong, mint vasárnapi templomban
[a gyülekezeti ének.

Ilyenkor kitárják tiszta szivüket az ég felé
s hálát adnak, hogy ma is sokat dolgozhattak.
Mert sokat, sokat kell dolgoznia ennek a népnek,
ha élni akar.

Ez a nép pedig élni akar.

Mikor a Nap már keresztül lovagolt a hegyeken,
a dobos is megjelenik az utcák keresztezésében.

És harsány-hangosan rikoltja:

„Aki nem fizette be az adóját,
az holnapra okvetlen fizesse be,
mert jön az ekzekutor“.

A falu népe felkacag,
Nem fél az ekzekutortól,
Semmitől se fél már.

Olyan jó volt elmenekülni ebbe a messzi faluba.
A barna városból, a hitüketvesztett emberek közül.
A sokadalomból, a kinok parkjából.
Mert hitet tanultam itt a kék hegyek alatt.
Hitet és bizakodást. Hogy ne féljek,
Mert Szépségek is himezik az Élet országutját.
Mert virágok is nyílnak a temető-kertben.
S hogy sokat, nagyon sokat kell dolgozni:
Mert ez az Élet célja,
értelme.

NYÁRI VIHAR

Testvérem, testvérem, mért sáppad az arcod,
szemed golyója oly fénytelen és szürke
tán a hitetlenek bágyadt álmát alszod?

Testvérem, testvérem, az ajkad halovány,
cseresznye-vér színe viaszholtra vánnyadt —
nem terem több gyümölcs talán a gazdag fán?

Testvér, a véreből, a vihar tán untat
s félted a barázdát, siratod keresztet?
— Verte már máskor is jég a határunkat.

Testvér, testvérem, álom ne ernyessen,
gyümölcs is terem majd a tavaszi fákon,
szőlő is érik majd az őszi gerezden.

Testvérem, ha vihar, hadd düljenek a fák,
lesz napfény, szivárvány s izmos vaskarjaink
barázdánk, keresztünk újra visszarakják.

ÉLET KALÁSZAI: IFJUSÁG

Mint aranykalász-tenger ha riszál a mezőn
és a Nap kacagva, boldogan int rájuk:
Fáradt, bús szemem is vággyal s teli tüzrel
felétek küldi minden pillantását,
ajkam imája is a tietek
s tietek bágyadt bánatom, reményem:
mert ti vagytok az Élet friss kalászhalmok.
S mint zöld mezőn az aranykalász előtt
a jámbor vándor térdeplőn leomlik,
tietek minden percem, amely elmúlt
s tietek a könny is, mely lelkemből jött.

Ti vagytok termő földünk kalászhajai
s a köny értetek száll a Nap felé,
sóhajaink értetek méléznak
és ti fogjátok — ó — megváltani

a bűneinket és a panaszunk,
mert ti vagytok a mi örök tavaszunk,
fáradt, vert sorsunk aranykalászhajai.

ERDÉLYI KÖLTŐ

A végeken egy költő énekel,
kisír dalából a nagy-nagy fájdalom,
ó megátkozott, nyomorult ember,
akit a tegnap költőnek köszöntött
s most fáj, hogy mért virradt rá szürke reggel?

Hegytetők nyergén ül méla vággyal
s kobozt penget a kopár ormokon,
mert azt hiszi, hogy lenn a völgyekben
meghallja dalát a babonás rokon.

Pedig a szél messzi kergeti
ércszavait és meg sem hallják lent
s aki a sziklás bérceken látta,
fejét leszegve az is tovább ment.

Kinek kell, költő, véres éneked?
Kinek kell dal a gyászos torokon?
Törd el kobzodat s egy vén rengetegben
sűrű lomb alá temesd el magad!

Az ősz lombhullása csodás takaró
s ott lennt aludni, nagyon nagyon jó.

ELMÚLT ÉVEK SZÜRETJÉRŐL

JÖJJ VERS

Jöjj vers, szép szeretőm,
jöjjetek verseim: egykori mátkái ifjú életemnek.

Jöjj vers, szép szeretőm,
öleljék át fáradt szívem a szavak,
mint egykor engem öleltek szírom testü lányok.

És jöjjetek versek,
kacagjak rátok fakó arcommal,
hátha azt hinném:
ballettet lejtnek újra előttem
nótás esztendőim drága táncosnői.

Jöjj vers, áhitott, imádott vers,
jöjjetek verseim: hűtlen szeretők,

jöjjetek,

hívlak, mint mikor vén ember
akarja visszavarázsolni
egy futó percre elmúlt emlékeit.

Jöjjetek versek.

SZERELMES VERS VÁGYA

Jöjj vers, jöjjetek szép szavak
és mondjátok el annak, aki érti,
mondjátok el egy tüzszerű leánynak,
hogy rá egy férfi szive várva vár.

Jöjj vers, jöjjetek szép szavak,
zefir szellővel, sirályok szárnyán
vagy jöjjetek akár gládiátor kocsin,
csak jöjjetek és értesseitek meg:
hogyan egy férfi szive szerelemre vágyik.

Jöjj vers.
Légy kérő sóhaj,
mit tavaszi szüzhöz küld a sziv;
légy szerelmes ének,
mit csengő száj dalol;
légy templomi zsoltár,
mit Dávid király irt;
jöjj vers és mondj el mindent, mindent,
amit még eddig költő el nem mondott.

Jöjj vers, jöjjetek szavak
és szálljatok a kedves lány szivébe,
pengessétek meg ajka hurjait,
zsibbadjanak meg virágujjai
és forró tüzet öntsetek keblébe:
hogyan érezze a szavak muzsikáját,
hogyan égessen meg szive bibor vágyát,
hogyan visszhang legyen a ti szavatok.

Hogy visszhang legyen.
Hogy szeresse a szókat,
hogyan idézze azt, aki feléje küldi,
hogyan simogassa meg a bánatát,
hogyan bátorítsa új vizre hajóját
és bocsássa meg, mik voltak, bűneit.

Jöjj vers — s ha tudsz ilyen lenni,
s ha rátalálsz a szivére, aki jó s megértő:
Te vagy a legszebb, Te a legnagyobb Vers
s diadalod minden diadalt tulszárnyal...

MILYEN MESSZE VAGY, ÉDES...

Milyen messze vagy, édes...

Olyan messze vagy,
mint a fekete Olt hidja
a Göncöl szekerétől,
vagy mint a madarasi templom keresztje
a Nap déli arcától.

Olyan messze vagy,
mint a valóság a fantáziától,
vagy mint a Jóreménység foka,
amit be sokan sohasem láthatunk.

És mégis:

Milyen közel vagy édes...

Hegyek, völgyek, kilométerek választanak el egymástól
s mintha minden összeesküdne ellenünk,
történelmi sorsok teljeseztek be már e távolon
s tragikus szerelmek sirnak fel a hegyek aljáról,
de minket mégis összeköt e rengeteg távolon át is
a Szeretet.

Olyan messze vagy,
mint a fekete Olt hidja
a Göncölszekertől,
vagy mint,
a madarasi torony keresztje
a déli Nap arcától;
de a Göncölszeker csillagképe is
átmegy holdas éccakákon a fekete Olt hidján
s a madarasi torony keresztje is
meg-megfürdik Isten napjának aranyfürdőjében.

Mi is találkozni fogunk tehát:
mert összeköt a Szeretet véghetetlen lánc.
S rövidesen
úgy eltűnnek a hegyek, völgyek,
patakok és kilométerjelzőkövek,
mintha soha, soha semmi akadály se lett volna
[közöttünk.

És olyan közel lesz akkor
a Göncölszekér is hozzánk,
hogy átmegyünk vele a fekete Olt hidján
s a nap aranyfürdőjében is
mindennap megfürdetjük újra és újra hegyeket mozdító
Szeretetünket.
Mint ahogy a madarasi templom tornyának rézkeresztje
is megfürdik az arany sugarakban.

Látod, látod, milyen közel hoz minket a Szeretet.

Látod, látod, milyen óriás Erő a Szeretet.

FÉRFI ÖRÖM VERSE

Ma segítségül hivlak istenasszony: Kloé,
zsenge mezőn érlelj dús aranykalászt,
örömcím kertjében nyiljék száz virág,
piros virágok, illatos-buják.

Ma segítségül hivlak Zeus leánya: Musa
és segítségül hivlak Ős-rapszodoszok,
ma a legszebb verset kellene megírni,
amilyent nem irt Alkaios; sem Sapho.

Jöjj és segíts ma nekem Kalliope,
öntsd szép formákba lelkem szavait
és segíts neki te zengő Euterpe.

Jöjj Klio és ird fel e napot,
mely új d'adalt ígér s új nyarat,
te meg Hephaistos, önts ma ércemléket.

BOCSÁSS BE SZIVED ARANYKAPUJÁN

Remeg a hangom és a tenyerem
nem kulcsoltam még fohászra soha,
hegyeket jártam s nem volt meleg bundám,
nem éltem soha fehér kenyeren.

Tisztára mosta testem a bánat
s szelid vagyok, mint ma született bárány,
lelkem oltárán lilomok nyilnak
és a sóhajom imát zeng árván:

Bocsáss be szived aranykapuján
és engedd, simuljon hozzád ujjam,
mint oltárvizhez vagy Szűzanyához,
s halld, vérem fakad a halleluján:

Bocsáss be szived aranykapuján.

A JÓSÁG DICSÉRETE

Nem éneklek ma szép szemedről
s hajad sem fonom szók koszorujába,
a szépség elmulik, mint kertekből a rózsza,
de a Jóság örök emlékünknél marad.
Kezetről éneklek inkább szomorú dalt,
mely fájdalmaim meg-megsimogatja,
a szivedről, mely átölel,
ha felsír bennem a bánat orgonája.
A Jóságod éneklek, mely örömvirágot fakaszthat,
a szépséged csak fáj, mert elmulik, mint a tiszavirág.

VIOLA, VIOLA . . .

Viola, viola, halovány viola,
Ha egy barna leány vállamra hajolna,
Vállamra hajolna, szép szókat suttogna,
Szivem be vig volna, hej milyen jó volna.

Viola, viola, szép teljes viola,
Falusi kis kertben az Isten mosolya,
A leány gondoza, locsolja, ápolja,
A legény vele megy vasárnap templomba.

Viola, viola, szép csokros viola,
Hej milyen jó volna, ha nekem virulna,
Ha nekem virulna, szivem be vig volna,
Szivem be vig volna, hej milyen jó volna.

SZÁMADÁS MAGAMMAL

Az élet, tudom, hogy kincset ér
s hogy futni kell a kincsekért,
de az út nem porzott alattam,
én soha, soha nem szaladtam.

Nyáron a fűben heverésztem,
kazalrakásban nem volt részem,
csak néztem, néztem az eget
s a felleget, mely integet.

Télen se sokkal többet tettem,
engem nem értek soha tetten,
mert ki mondaná ugyan annak,
ha emberek betűt faragnak.

Ezért történt, hogy lemaradtam
s most se jószágom, sem aranyam,
pedig lehetne kincsem, mirhám,
mint másoknak, hogy el se bírnám.

De hogyha számadásra fognak,
mégse maradok imposztornak.
Van, amit munkáltam bőven:
szegények könnyeit töröltem.

MÁR ELTEMETLEK: ÉN IFJUSÁGOM

Légy csendes szíved . . .

Már eltemetlek: én ifjuságom.
És elsiratlak, mint aki sohasem jön vissza.
Bánatom takarójával is eltakarlak
S vágyam virágjait is mind hantodra ültetem.

Nyugodj békével . . .

Elmult már minden lázadozásom
S olyan messze vannak tüzes harcaim,
Mint Dózsa magyarjainak vérbefojtott büne.
Lelkes hevüléseim is úgy lecsendesedtek,
Mint Nápoly alatt az alvó kráterek.

Elvégeztetett . . .

Az emlékezések napján még el-elmegyek
[szikkadó hantodhoz,
Fehér-testű gyertyák kanócat is piros
[lángokra gyujtom,

De nemsokára úgy elfelejtelek,
Mint öregedő férfiak első gyerekjátékaikat.

Legyen nyugalmad csendes...
Az örök világosság fényeskedjék neked...
Lengjen feletted a mindent-megbocsátás szárnya...

Ne kísérts, hogy ne kísértselek:
Én eltemetett, gyönyörű ifjuságom.

Apám, anyám és testvéreim,
 ötszáz évig és ezer évig,
 Etelközig és Skitiáig,
 Maeotistól a Tibet-lábig:
 kikből lettem
 s kik pihentek bércek alatt
 dombövezte lankás kertben,
 lehet, hogy a ti lelketek
 kovályog agyamban, keblemben,
 lehet, hogy roppant harcok, átkok
 dúló zshivaja verdes bennem,
 lehet, hogy messzi tábortüzek
 lidércfénye kerget, üldöz,
 lehet, hogy dőre ámokfutók
 megszállott lelke hajt, ver folyton,
 lehet, hogy kába örök vágyak,
 álmok solymai szállnak bennem,
 lehet, hogy délibábok képe
 tart varázsos erejében,
 lehet, hogy ösztön, öntudatlan,
 lehet, hogy biztos öntudat,
 lehet, hogy ernyedte értelem,
 lehet, hogy dacos akarat,
 lehet, hogy napba néző vagy,
 lehet akármi, nem tudom,
 de azt tudom
 s ezt érzem, vallom:
 éltem parányi mécsese
 az oltárodra tétetett: Erdély!
 Talán az Isten áldó tenyere
 helyezte oda egy tűnő percen,
 talán az én reszkető kezem
 ültette oda mély alázattal,
 talán csak orom a peremen,
 de lehet, hogy imazsámoly,
 lehet, hogy áldozati tárgy,
 mely, hogy kell-e az Uristennek
 s kevés vagy sok-e áldozatnak,
 nem tudom,
 nem is kutatom,
 de ha ott van,
 maradjon ott,
 akár, mint halvány, pislá mécses,
 akár, mint égigérő fáklya,
 akár, mint siri láng szelid képe,
 akár, mint messzevilágló bengáli fény,
 pislákoljon vagy vessen lángot,
 égessen hön vagy perzseljen lomhán,
 tűz legyen vagy enyhe pernye,
 lobbanó láng vagy robbanó szikra,
 élő világosság vagy üszkös kanóc,
 égi láng vagy éji láng,
 mindegy,
 a tied,
 tied vagyok és maradok
 én oltárképem:
 örök Erdély !

Üdvözlét fiuk !
Hát itt vagytok újra !?
No bátran, bátran,
valljátok mindnyájan:
igen, hát itt vagyunk -
~~legalább néhányen~~
s emlékezni és
vigadni akarunk !

~~No bátran, bátran,
ne szégyelljétek,
hiszen emlékezni
s a múlton derülni
- nem véték !~~

Emlékezzünk hát messzi esztendőkre
s messzi esztendőknek sok szép emlékeire,
egymást csalogató szép emlékeztetőkre
és a sok szép emlék csillogásán át
idézzük azoknak villanó varázsát:
az emlékek izzó, ifjító parázsát !

Fiatalodjunk hát !
Legyünk husz évesek!
Mert husz évesnek lenni - mindig, mindig jó,
még akkor is, ha csak percnyi émitő,
- akkor is kábitó !

Emlékezzünk hát minden szóra, tetre,
sok régmúlt órára, sok tovatűnt percre,
csapjuk be magunkat ~~csak~~ egy röpke percre
s bohó fiatalok ~~szóval~~ egyszerre !
szóval mindenképpen

Gondoljunk csak a Kül- s Belmagyar utcára,
az öreg ósi skola boltíves falára,
meg a sok-sok apró földszintes kis házra
s minden házban egy-egy szőke, barna lányra !
Gondoljon hát kiki a legkedvesebbre,
egyik a hitvesre, más a hitvesébbre,
s mint ólomöntéskor szokott ~~már~~ történni,
megjelen egyszerre, mit akarsz idézni !

No, mi az fiuk, féltek ?
Féltek most vallani ?
S amit mondok, azt is
féltek tán hallani !?

No ne féljetek már,
rég elmúlt már, régen,
ez az idézett kor,
s ki tudja merre jár,
nem jön a direktor !

Nem jár már büntetés,
hogy eloldalogtunk,
s órák helyett inkább
lányunk udvaroltunk !

S ha ki most hiányzik, rá ne nehezteljetek,
egy pohár bort érette is emeljétek,
hiszen ha nincs köztünk,
jött helyette már ~~é~~ más,
ittén áll a vártán
egy ifju uj sereg,
ittén a sok gyerek
s a legfrisebb hajtás:
a kicsi unokák !
Vigadjatok hát
apák és nagyapák !

No rajta, rajta hát !
Emeljétek fel az igézetes kupát
s ürítsétek cseppig
az emlékezés édes, izes ó-borát !

~~No rajta, rajta hát~~
jó öreg cimborák !

Sütő-Nagy László

DÁVID FERENC UPTJÁN

Teta: Süti - Nagy László.

TANÁRAIM ÉS AZ ISTEENNEL

Dávid Ferenc golgotsái úján
találkoztam - én, a hitetlen -
kis anyiam keresetek és anyiam tágednek:
Istennel.

Mindenki találkozhat az Istennel,
Aki ~~hiszen~~ ~~ebben~~
együtt jár Dávid Ferencel.
Lássuk, hogy történt velem?

I.

Aeol hárián játsztam néha,
kezem dalos volt és léha;
aeol háriám elvetettem,
helyette náásipot vettem.
Náái sipom egyszerű
hangján az enyhe áru
most fennen magossa száll
s zengő viszhangot talál.

II.

Még kis diák voltam,
mikor egy nap,
mint a gyermek - Jézus a templomban;
tanáraimat perse ~~vá~~ntam
s azon vitatkoztam:
hol hol lakik az Isten,
hol van bennünk a lélek
s mi az örök élet?

Tanáraim akkor váltig
bizonygatták jó sokáig,
hogy a Könyvek Könyve mondja,
tanítja sok bölcs próféta,
az Ige is vallja,
minden fül hallja
és Te - hiád!

És én - nem hittem.

Évek szálltak,
évek málltak,
már deresedett a fejem
és még mindig nem hittem.

De már hiszem.

Mikor a kis fiam először megcsókolt,
ebben a csókban minden benne volt,
minden élő, minden holt, *mit teremtet az mennybolcs,*
én, az apám, az Isten,
s amit nem hittem:
a bűnbocsánat,
a halhatatlan lélek
és az örök élet.
Minden.

És most már hiszek.

Én hittem mindig.
 Hitetlenül is elhittem mindig,
 amit emberek mondtak,
 amit az Írás vallott,
 hirdettek tudósok,
 prédikáltak papok.

Hittem a jóságban, szépségben, igaz-keresésben,
 hittem a választottak nagy bölcsességében
 és azt is hittem, hogy tétova utjaink nyitja -
 Egy Biztos Kéz irányítja .

De most nem csak hiszek .

Ha kislányom arca rám ragyog,
 szétalan ajka rám gagyog,
 szeméből fény csillog rám,
 már száll imám s nem csak hiszek,

tu-dom, hogy - V A G Y !

és nam kell pap,
 tudós, tanár,
 szavuk csupán gügyögés már,
 most én hirdetem,
 hogy Egy az Isten !
 Hogy van, él, itt járt nálunk,
 megsimogatta gömnyedt vállunk,
 mindegyikünkkel kezét fogott
 és itt maradt legott.

...Hallga !

Itt van közöttünk ... !

... Köszöntsük !...

IV .

Már azt hittem,
 hogy sohasem jutok el Hozzád,
 Te jó Isten !
 Hamis próféták s álszent emberek,
 akik gyakran hirdetik nevedet,
 azt tanították,
 hogy olyan magas a hegy s olyan meredek,
 ahol Te lakol
 s olyan messze van e földi salaktél!

És mégis eljutottam Hozzád,
 Te csodálatos Jóság,
 árága jó barát !

Igaz, rengeteg hegyet ~~hagytam~~,
 szikláról sziklára másztam,
 ég alatt háltam,
 viharban fürödtem, ágban törülköztem, derűben könnyeztem,
 de most itt vagyok Nálád
 s hallá, hogy kergetik egymást
 a hála-szó és a vágyak :

Márciusi napon, lobbant erőben,
 csobbanó *forrásban*, *robajló erdőben*,

A H A R A N G .

Égen és a földön,
ég felett s föld alatt
mindig szól, zeng egy hang:
hallottad ?

Mindennap,
munkában s vasárnap
szüntelen szól e hang :
hallottad ?

Madárok dalában,
falevél, ha zizzén,
bogárzűnmögésben mindig neked üzen:
hallottad ?

Vihar, hogyha tombolt,
bomba mikor rombolt, mindig neked üzent
mindig neked üzent ?
hallottad ?

Szived, hogyha rebben,
napkelte, ha lebben,
mindig szól ez a hang:
hallottad ?

Élő vagy ? Halott vagy ?
Föld alól is üzen
Hallottad:
hallottad ?

S hogyha önfeledten
eltompítottad
lelkedben e sokszor
felsíró hangokat :

Isten megkongatja
a néma toronyba
bezárt harangokat,
hogy hallod azonnyomban :

Ember vagy, parány vagy
s akkor vagy igaz s nagy,
hogyha folyton hallod
e bűvös hangokat :

ember vagy s parány vagy !
hallam meg nátt e csodás hangokat
s szivedben mindennap
verjen, zugjon, bugjon

ez a szent, tiszta hang,
a szeretet, jóság
hívó, hívó hangja,
a **csodálatos** harang!

Emlékszel? Hallottad ?
Bár egyszer vallottad ?
Neked is szól, bug e hang :
Isten örök hangja !

Tompán Martonfalvi
ajándékának e
beszes, ha elfo-
gathatja s lelehet sudor
örökös Kongo sfa-
vairól.

László